

MAGYARORSZAGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

AZ EGÉSZ VILÁGRA KIHAT A TŐZSDEI VÁLSÁG

Sulyos közös gondja van az óhazai meg a kanadai gazdáknak. Nem tudják mi lesz a buzával, melynek ára az amerikai jegyzések szerint hosszú idő óta a legalacsonyabb árára zuhant le. Amióta a lavinaszzerű nagy áresés megindult a gazda, aki nem spekulál, aki nem tőzsdézik, aki búzát termel és azt szeretné eladni, rémülten néz maga köré és nem tudja, hogy mit tévő legyen.

Az ujságok valóságos rémregényeket írnak arról ami a tőzsdéken történt és bizonyos, hogy ilyen arányú összeomlásra eddig még nem volt példa. Így az embereknek nincs módjukban a jelent a multtal összehasonlítani és nem tudják hogy mi is lesz, hogyan is lesz ezután, csak azt remélik, hogy amint az óriási áremelkedés vége szakadt, úgy az áresésnek is vége lesz, mert nem voltak reálisak a rettenetes magas árak, de nem reálisak a mai árak sem, amelyek semmiképpen sincsenek már arányban a gabonaneműk tényleges értékeivel, illetőleg előállítás költségeivel.

De hiába, a tőzsdéi árhullám

MIÉRT HAGYJÁK EL A MAGYAROK AZ ÓHAZAT?

MILOTAY ISTVÁNNAK, A BUDAPESTI "MAGYARSÁG" NAPILAP FŐSZERKESZTŐJÉNEK "ISMERETLEN ORSZÁG" CÍMEN MEGJELENT CIKKSOROZATÁBÓL

Tegyünk néhány látogatást Rábakecölön. Tipikus uradalmi község, határától kétezeröttszáz hold uradalmi birtok, 600 hold uradalmi erdő, a lakosságnak van 1150 holdja, ebből 90 hold erdő. A falunak legelője nincs s van 1500 lakosa. 1845-ben az örökvalóságkor, mikor a földet megosztották, ugyanazt az 1150 holdat kapta négyszázötven lakos. A falu népessége háromnegyed század alatt meg háromszorozódott, az 1150 hold azonban csak 1150 hold maradt. Száz évvel ezelőtt 450-en osztottak rajta, most 1500 lélek dulakodik érte. Bekopogta tunk a Sós István uram portáján, aki egyike a legmódosabb gazdáknak. Tágas, széles portá az övé, négyökrös szekérrel meg lehetne fordulni az ucvá-

zások alól nem lehet a kereskedelemnek magát függetleníteni és Délamerikában éppen úgy lemorzsolódtak az árak, mint a nagy európai gabonaközpontokban. Budapesten állami gabona vásárlások folynak, ezeknek is került megakadályozni, hogy a magyar termények ára is olyan veszedelmesen zuhanjon, mint a többi európai tőzsdén. Így Magyarország nem érezte annyira közvetlenül a gabonapiac hatalmas megrázkódtatását, annak ellenére, hogy Amerika vezet az összes termények termelésében és így természetesen a világpiacon diktálja az árakat. Amerikában az érték tőzsdé rántotta magával a gabonátőzsdét is, Chicagóban olcsóbb a buza most, amikor gyenge termés volt, mint amilyen mult évben volt, a rekordtermés után. Olyan nagy áreszeségek voltak búzában és rozsban, amilyenre igazán régen nem volt példa és a legszomorubb az, hogy Chicagó magával rántotta New Yorkot és Winnipeget, sőt a világ minden gabonátőzsdéjét is.

Gyönyörű pirostarka tehenek, borjak bekötte, számszerint 13 darab, két pompás hámosló, pedig Sós uram az idén eladott már két csikót, két ökröborjut és egy tehenet. A disznóiban olyan yorkshirei malacok fülelnek, rózsaszín bőruk majd kireped. A huszonhat holdból nyolc holdon búzát, kettőn rozsot, és háromon árpát termelt a gazda az idén, két holdat kapások alá használt, a többi takarmánnyal vetette be. El is dicsekszik vele, hogy jó esztendőben búzában 16-18 mázsás átlagtermései vannak, rozsban átlag 12 mázsa, árpában 16. A hercegi uradalom se viszi többre — mondja büszkén — nem maradtunk mi el semmiben mögöttük Akárhányszor elnyerjük előlük a díjakat az állatkiállításokon. Itt helyben is az uradalomnak csak kétszáz szarvasmarhája van a maga 2500 holdján, a polgároknak van 574 az ezerholdas határ mellett, az uradalom tart negyvennyolc lovat, a községnek van vagy százhusz darab.

Bemegyünk a házba, az első nagy szobába és Sós Istvánné, derék, kedvesarcu menyecske még ma is, boldogan és büszkén mutogatja a családi fényképeket. Hét gyerekük van, 6 fiú és egy leány. A Sós uram testvére, páter Sós, egyik vezető embere az amerikai katolikus magyarságnak. Mutatják mindjárt az ő fényképét is s első számolják hirtelen, hogy eddig az ő tudomásuk szerint, tizenhét pap és öt apáca került ki a családból. A fiuk közül is az egyik, aki már elvégezte a 8 lk gimnáziumot a jezsuiták ujonc házában van, egy tanító, három növendékfiú, szép sudár növésű, barna arcú leventegyerekek otthon segítenek a gazdaságban. Hát a hatodik fiú? — kérdezzük, mire a gazda nagyot sóhaj: — Az kérem Kanadában van. Most már jól megy a sora, eleinte bizony sokat küzdött, de most már háromszáz holdon gazdálkodik.

— Hát, hogy került oda. Kanadába?
— Hja, nem ő az első, nem is az utolsó innen. Mindjárt megszólal a sarokban egy magas, barázdáltarcu, már kicsit őszbecsavarodó szép férfi. Sós Béla, a házigazda testvére: — én is kint voltam nyolc esztenelig, ami vagyonom van, ott szereztem, úgy jöttem haza.

— Sokan mentek ki már a faluból?

Valami új!

OLD CHUM FINE CUT TOBACCO

(„OLD CHUM” Finomra vágott dohány)

Végre kapható ez az apróra felvágott nagyszerű minőségű, közkedvelt dohányfajta, úgyhogy saját maga csavarhat cigarettát belőle.

Minden csomaggal ingyen adjuk a világ legjobb cigarettapapírját a kereszt védjegyű „Riz La Croix” nevű francia gyártmányt.

Gyűjtse össze a csomagban található kártyákat, értékes tárgyakat, adunk egy-egy sorozatért.

Egy kicsit elgondolkoznak s aztán azt mondják: — A mi emlékeztünk óta kimentek már talán kétszázán is. S ha szabadon mehetnének, — teszik hozzá elkeseredve — talán a falu fele mindjárt kimenne. Mit csinálnának itt, mikor minden háznál 8-10 gyerek van s az az ezerszáz hold határ úgy eloszlik a nép között, már most is, hogy semmiféle mesterkedéssel nem lehet tovább osztani? Mert a Sós István uram huszonhat holdja a legnagyobb gazdabirtokok közé tartozik. Ilyen alig van egy pár, a többiek 3-4, 6, 8 holdon húzódnak meg a 6-8 gyerekekkel. De a legtöbbnek, igen soknak, csak épp a kis portája van. A szegénység kubikolni jár, ha ugyan munka akad. Mennének sokszor napszámba a módosabbak is, de mint Sós Béla mondja, nincs szívük a szegény elől elvenni a kenyeret. Pedig mit kezdjenek 4-5 felnőtt fiú mellett a tenyérnyi gazdasággal? Akármilyen gondosan, intenzíven művelik, forgatják is, nem tudnak annyi munkát beleölni, amennyi egy-egy ilyen népes famíliától kitelik. — Sokszor csak lógunk, kérem, nem tudunk magunkkal mit kezdeni... Föld nincs, szerezni nem lehet. Ha valaki „megbukik”, huszan is lesnek a pár holdjára.

Sós István uram barnapiros arcával, sötét holló bajuszával, szurós kék szemével, ha sisakot tennének a fejére, elmehetne a hét vezér között. S mennyi értelem, mennyi nyugodtság, mennyi szív és belátás abban, amit mond! És ennek az erőnek, ennek a szaporaságnak,

ennek az értelemnek, vallásosságának, rend- és tiszteletudásának, a magyar értelmiség ilyen forrásának, honvédelem alapjainak, ezeknek az embereknek Kanada, vagy Brazíliába kell menniük, mert hetvenöt százalék a határból az uradalomé, mert ma is annyi földön osztzkodnak ezerötszázán, mint száz évvel ezelőtt, mikor még négyszázötvenen voltak. Mert az uradalomtól egy talpalatnyit se kapnak bérből, se örökáron. A hitbizomány, mint was fal, keríti őket, amelynek rácsain nem lehet áthatolni. Arrafelé egy lépést nem tehetnek, mennek tehát a tengerentútra, Kanadába. A minap olvastam

éppen, hogy a kanadai kormány mekkora erőfeszítéseket tesz, hogy hidegálló buzafajokkal a szemtermelés északi határát minél feljebb tolja s ez az utolsó évtizedek alatt párszáz mérfölddel sikerült is neki. A rábakecöl Sósok és a többiek ott küdenek azon a fronton. A száz kilométeres sikerből egy rész ott őket illeti. Itt, Rábakecölön egy fél métert, egy fél lépést se tudnak előre tenni.

Legszébb karácsonyi ajándék a Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Naptára!

BEVANDORLÁSI ENGEDÉLYEK, HAJÓJEGYEK PÉNZKÜLDÉS

Pénzküldés amerikai dollárokból vagy óhazai pénzben. GYORS, BIZTOS, JUTANYOS. — Postán vagy táviratilag. A címzett sajátkezűleg aláírt nyugtáját küldjük vissza feladónak.

TELEPÜLÉS ÉS FARMOK ELADÁSA

JÓ ÉPÜLETEKKEL RENDELKEZŐ FARMOK NAGYOBB RÉSZBEN MŰVELÉS ALATT, KÉSZ SZANTÁSSAL 100 DOLLAR ELŐLEGTŐL FELFELE TELEPÜNKÖN MEGSZERZETHETŐK. — TAVASSZAL VETŐMAG KÖLCSÖN. — ELSŐ KÉT ÉVBEN EGYHARMAD — KÉSŐBB FÉL-TERMÉS TÖRLESTÉS.

„PANNONIA” WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

Főiroda: 296½ Main Street, — WINNIPEG, Man.

French Line

Egyike a legrégibb és legmegbízhatóbb hajóétársaságoknak. Állandó szállítási szolgálat Bordeaux, Franciaország és Halifax, Kanada között.

HOZASSA KI ROKONAIT ÉS HOZZATARTOZÓIT

elsőrangú hajónkon. Kabinjaink tiszták, kényelmesek, két és négy ágyval berendezve, a lehető legkényelmesebb utazást biztosítják.

Elsőrangú ételek és italok vannak minden étkezéshez felosztva. BUDAPESTI IRODÁNK minden felvilágosítást készséggel nyújtunk az érdeklődőknek, és segíti a szükséges eljárásokban.

Hajójegyeink ára mérsékeltek.

NYUGATKANADAI ÜGYNÖKEINK készséggel állnak rendelkezésére az engedélyek megszerzésében; forduljon bizalommal hozzájuk.

NYUGATKANADAI FŐIRODA CIME:

FRENCH LINE, 348 Main Str. WINNIPEG, Man
PHONE 88969. PHONE 88969.

BUDAPESTI IRODÁNK CIME:

FRENCH LINE, BUDAPEST, VIII. Baross-tér 6.